

Sygn. akt IV Cz 675/15

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w S. Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Wanda Dumanowska (spr.)

Sędziowie SO: Jolanta Deniziuk i Mariola Watemborska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużników A. J. i R. J. na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. A. Ś., podjęte w sprawie Km 3488/13 – postanowienia z dnia 4 maja 2015r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego i o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego

z udziałem wierzyciela (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

na skutek zażalenia dłużnika A. J.

na postanowienie Sądu Rejonowego w S.

z dnia 25 sierpnia 2015r., sygn. akt IX Co 1722/15

postanawia:

1- sprostować oczywistą omyłkę pisarską w zaskarżonym postanowieniu i jego uzasadnieniu w zakresie określenia sprawy, której skarga dłużników dotyczyła, w ten sposób, że w miejsce „Km 3487/13” wpisać „Km 3488/13”;

2- zmienić zaskarżone postanowienia w ten sposób, że:

a- w postanowieniu Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. A. Ś., wydanym w sprawie Km 3488/13 dnia 4 maja 2015r., w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego, w zakresie punktu (...): uwzględnić wniosek dłużnika A. J. z dnia 15 stycznia 2015r. i umorzyć postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 pkt 3 kpc oraz oddalić wniosek wierzyciela z dnia 23 stycznia 2015r. o umorzenie postępowania na podstawie art. 825 pkt 1 kpc;

b- w postanowieniu Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. A. Ś., wydanym w sprawie Km 3488/13 dnia 4 maja 2015r. o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego obniżyć ustalone nim koszty do kwoty 229,52 (dwieście dwadzieścia dziewięć 52/100) zł, eliminując opłatę stosunkową z art. 49.ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji w wysokości 4 849,67 zł;

c- zasądzić od (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz dłużników A. J. i R. J. solidarnie kwotę 100 (sto) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;

3- oddalić zażalenie w pozostałym zakresie;

4- zasądzić od (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz dłużników A. J. i R. J. solidarnie kwotę 30 (trzydzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w S. oddalił skargę dłużników na postanowienia Komornika wydane w sprawie Km 3488/13 w dniu 4 maja 2015 r. w zakresie umorzenia postępowania i ustalenia jego kosztów. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, iż Sąd uznał że wydane postanowienia całkowicie odpowiadają prawu, Komornik zasadnie umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 pkt 1 kpc na wniosek wierzyciela i zasadnie obciążył dłużników kosztami postępowania wyliczonymi od niewyegzekwowanej kwoty.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wywiódł dłużnik, zaskarżając wydane postanowienie w całości i wnosząc o jego zmianę. Podniósł, iż nigdy nie wniósł skargi dotyczącej sprawy Km 3487/13. Podtrzymał swoje zarzuty, iż postępowanie egzekucyjne winno być umorzone na jego wniosek oraz co do bezzasadności obciążenia dłużników kosztami tego postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie w znacznym zakresie.

Dyspozycja pkt 3 art. 825 kpc przewiduje dwie odrębne przesłanki umorzenia, obejmujące różne stany faktyczne. Pierwsza zachodzi w wypadku, w którym egzekucja została skierowana przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem, a ponadto sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji. W takim wypadku uprawnienie do żądania umorzenia postępowania ma osoba trzecia, zgłaszająca sprzeciw przeciwko prowadzeniu w stosunku do niej egzekucji.

Kolejna przyczyna umorzenia egzekucji według art. 825 pkt 3 kpc zachodzi w sytuacji, gdy prowadzenie egzekucji jest z innych powodów oczywiście sprzeczne z treścią tytułu wykonawczego. Przesłanka taka wystąpi, gdy egzekucja została skierowana do rzeczy, która nie jest identyczna z ruchomością (art. 1041 kpc) lub nieruchomością (art. 1046 kpc) opisaną w tytule, bądź też do rzeczy, z której dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, np. z majątku osobistego małżonka dłużnika, przeciwko któremu została nadana klauzula wykonalności z ograniczeniem wynikającym z art. 787 kpc, lub z majątku spadkobiercy, który jeszcze spadku nie przyjął i ponosi odpowiedzialność tylko ze spadku (art. 1030 kc). W uzasadnieniu uchwały z 9 maja 2008 r. (III CZP 27/09, L.) SN stwierdził, że egzekucja tocząca się na rzecz innej osoby niż uwidoczniiona w tytule wykonawczym jako wierzyciel mieści się w przesłance "prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego". Oznacza to, że dłużnik może bronić się przed taką egzekucją, składając wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 3 in fine kpc, a przepis ten nie zawiera żadnych ograniczeń czasowych co do możliwości złożenia takiego wniosku w razie zrealizowania się przewidzianych w nim przesłanek.

Orzeczenie Sądu Najwyższego nawiązuje do dominującej obecnie wykładni art. 788 § 1 kpc, zgodnie z którą konieczność uwzględnienia następstwa prawnego w treści klauzuli wykonalności występuje niezależnie od chwili powstania zdarzenia skutkującego następstwem prawnym, a więc również w sytuacji, gdy nastąpiło po wszczęciu postępowania egzekucyjnego (tak SN: w uchwale z 29 października 2004 r., III CZP 63/04 oraz w uchwale z 5 marca 2009 r., III CZP 4/09, L.).

Stanowisko wyrażone w powyższym orzeczeniu stanie się częściowo nieaktualne po wejściu w życie z dniem 8 września 2016 r. art. 804¹ kpc, zgodnie z którym „W razie przejścia egzekwowanego uprawnienia na inną osobę po wszczęciu postępowania egzekucyjnego osoba ta może wstąpić do postępowania na miejsce wierzyciela za jego zgodą, o ile przejście będzie wykazane dokumentem urzędowym lub dokumentem prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym”. W obecnym stanie prawnym jest to niedopuszczalne (vide: Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2004 r., III CZP 63/04, Legalis numer 65438).

Powyższe oznacza, iż dłużnicy uprawnieni byli do złożenia wniosku o umorzenie postępowania po uzyskaniu informacji o dokonaniu przelewu przez wierzyciela wierzytelności na osobę trzecią. Tym samym wniosek dłużnika A. J. z dnia 15 stycznia 2015r. zasługiwał na uwzględnienie. Wyprzedzał on wniosek wierzyciela z dnia 23 stycznia 2015r.

Wobec powyższego Komornik winien był umorzyć postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 3488/13, której wniosek wierzyciela również dotyczył, na podstawie art. 825 pkt 3 kpc a nie na podstawie art. 825 pkt 1 kpc na wniosek wierzyciela.

Przechodząc do oceny zasadności wydania przez Komornika drugiego z zaskarżonych postanowień wskazać należy, iż w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego z innych przyczyn niż na podstawie art. 823 i 825 pkt 1 kpc Komornikowi nie przysługują żadne opłaty od tej części świadczenia, która nie została wyegzekwowana - art. 49 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (vide: A. Marciniak, Ustawa o komornikach, s. 212, uchwała SN z 17 grudnia 2010 r., w sprawie III CZP 93/10 oraz komentarz do art. 825 kpc, Golinowska, pod red. Janowskiego - Legalis).

Wobec powyższego postanowienie Komornika z dnia 4 maja 2015r., ustalające koszty postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3488/13, również podlegało zmianie poprzez wyeliminowanie z niego opłaty stosunkowej obliczonej na podstawie art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych (...).

W pozostałym zakresie należy natomiast podzielić pogląd Sądu Rejonowego co do zasadności naliczenia kosztów (wydatków) tegoż postępowania, uznania ich za celowe i obciążenia nimi, na podstawie art. 770 kpc, solidarnie dłużników.

Wobec powyższego, na mocy art. 386 § 1 i 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc, orzeczono jak w pkt (...) sentencji.

Na podstawie art. 350 kpc dokonano z urzędu sprostowania w zaskarżonym postanowieniu i jego uzasadnieniu określenia sygnatury akt postępowania egzekucyjnego, których skarga dotyczyła (pkt 1 sentencji).

O kosztach postępowania skargowego i zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc.